

**Jung - Hoffmann, Irmgard:
Bienenstand und Bienenstock. Die Armbrustersammlung.**

Förderkreis der naturwissenschaftlichen Museen Berlins e. V., Berlin 1990., str. 86,
82 fotografije uključujući i 10 karata, 39 rubnih crteža, popis literature, stvarni registar
i registar predmeta zbirke.

"Bienenstand und Bienenstock" ("Pčelinjak i košnica") predstavlja popratni svezak uz izložbu "Bienen, Hummeln, Bienenkunde") ("Pčele, bumbari, pčelarstvo") koja je održana u Berlinu od 14. studenoga do 15. veljače 1991. Knjiga ujedno upoznaje čitaoca sa zbirkom, ličnošću i radom dra Ludwiga Armbrustera. Iz zbirke dra Armbrustera potječu i neki eksponati ove izložbe.

Dr Ludwig Armbruster je jedna od najznačajnijih ličnosti modernog pčelarstva. Rođen 1886. god. studirao je teologiju, zoologiju, botaniku i matematiku. Predavao je u gimnazijama a zatim radio kao biolog na Kaiser - Wilhem institutu u Berlinu dok nije preuzeo vodstvo Pčelarskog instituta (Institut für Bienenkunde) te osnovao u Dahlemu gdje se institut nalazio i prvu pčelarsku zbirku, časopis "Archiv für Bienenkunde" i biblioteku "Bücher für Bienenkunde". Glavna Armbrusterova zasluga jest u tome što je uočio raznolikost pčelarskih praktika, povezanost pojedinih oblika košnica i načina pčelarenja s geografskim područjima i narodima kod kojih se pojedini oblici javljaju i u svojem radu i časopisu posvetio gotovo sve vrijeme i prostor povijesti pčelarstva. Čitajući danas članke koje je pisao u tom časopisu kao i dvije knjige koje je sam napisao moramo se diviti tome koliko je mnoštvo činjenica u tom pionirskom radu sabrao, velikom poznavanju literature i širokoj naobrazbi kao i lucidnosti zaključaka. U mnogim područjima mogu se njegova saznanja danas samo potvrditi i dopuniti novim činjenicama ali ne i mijenjati.

Zbog neslaganja s Hitlerovim režimom napustio je 1934. god. Njemačku. Nakon II svj. rata odbijen je njegov zahtjev za ponovo rukovođenje institutom u Berlinu pa je ostao i dalje živjeti izvan Njemačke. Umro je 1973. u mjestu Lindau na Bodenskom jezeru. Časopis Archiv für Bienenkunde izdavao je do kraja života.

Za vrijeme Drugog svjetskog rata dobar dio zbirke je propao a do ponovne konsolidacije zbirke dolazi tek od 1987. god. Od tada dolazi do znanstvene obrade i restauracije predmeta što je omogućilo i prezentaciju na ovoj izložbi.

Knjiga I. Jung - Hoffmann nije običan katalog izložbi. Tek na kraju knjige nalazi se popis predmeta uz naznaku da li pripadaju Armbrusterovoj zbirci ili su kasnije dobiveni na dar. Nasuprot tome knjiga sadrži detaljan opis pojedinih tipova košnica predstavljenih na izložbi, znalački prikaz njihove izrade i načina upotrebe pa i naznaku prvog sigurnog podatka o pojavi pojedinog tipa košnica. Osobito su značajni veoma instruktivni rubni crteži košnica i alata upotrebljavanog u pčelarstvu. Posebnu vrijednost predstavljaju karte rasprostranjenja pojedinog tipa košnica u njemačkim zemljama kao i u krajevima koje Nijemci naseljavaju u većem broju. Karte su sastavljene prema podacima koje pruža zbirka, literatura i posebno Atlas der deutschen Volkskunde (ADV). Sve podatke navedene u tekstu autorica je podvrgla veoma oštromnoj kritici i posebno ih vrednovala.

Izuzev staroegipatskih košnica autorica je svoj rad ograničila, kako je to upravo malo prije spomenuto, na oblike koji se nalaze kod Nijemaca bilo onih u današnjoj Njemačkoj, bilo onih koji su u većem broju živjeli izvan granica Njemačke (Sudetski Nijemci, Nijemci u Šleskoj, u tzv. ist. Pruskoj kako autorica naziva područje sjev. zap. Poljske) a što je bilo uvjetovano i podacima kojima je raspolagao Atlas der deutshen Volkskunde. Sama zbirka dra Armbrustera sadržavala je košnice i iz drugih krajeva tako npr. naše trnke.

Vrijednost ovoga rada jest u tome što je iz zaborava izvučena uspomena na L. Armbrustera i njegov rad, jasan prikaz regionalnih oblika košnica i njihovo rasprostranjenje kod Nijemaca i nadasve odličan prikaz njihova rasprostranjenja na kartama. Autoricu je ovaj rad zasigurno stajao mnogo vremena i truda pa ga stoga moramo pohvaliti.

Mr Vlasta Domaćinović